

Stanowisko
Małopolskiej Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych
z dnia 9 maja 2017 roku

w sprawie sprzeciwu wobec *Stanowiska Rady Kierowników Wojewódzkich Podmiotów Leczniczych* z dnia 18 kwietnia 2017 r.

Skierowane do:

Ministra Zdrowia,
Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych,
Wojewody Małopolskiego,
Małopolskiego Forum Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego
Wicemarszałka Województwa Małopolskiego Wojciecha Kozaka

Małopolska Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Krakowie stanowczo sprzeciwia się zgłoszonej przez Radę Kierowników Wojewódzkich Podmiotów Leczniczych propozycji uruchomienia formuły naboru do pracy w Polsce kadry pielęgniarskiej ze wschodu, jako rozwiązania niedoboru kadry pielęgniarskiej w polskich placówkach medycznych.

Samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych na mocy art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz.U.2011.174.1038 z późn. zm.) jest podmiotem, któremu przyznano wyłączne kompetencje do reprezentowania osób wykonujących zawody pielęgniarki i położnej oraz sprawowania pieczy nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Swoje obowiązki samorząd zawodowy realizuje m.in. poprzez ustalanie standardów zawodowych i standardów kwalifikacji zawodowych oraz współdziałanie w ustalaniu kierunków rozwoju pielęgniarstwa i położnictwa w Polsce.

Małopolska Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Krakowie zwraca uwagę, iż proponowane rozwiązania nie doprowadzą do oczekiwanej poprawy. Wynika to ze znacznych różnic w prestiżu zawodu pielęgniarki i wynagrodzeniu za jej pracę pomiędzy pielęgniarką wykonującą swój zawód w Polsce a pracującą w innym kraju UE. W Polsce początkująca pielęgniarka zarabia ok. 2000-2500 zł brutto miesięcznie, a wynagrodzenie to minimalnie wzrasta w ślad za zdobywanym doświadczeniem i uzupełnianiem wykształcenia. W krajach UE pielęgniarka bez doświadczenia może liczyć na zarobki w wysokości ok. 1500 EURO czyli co najmniej 6.000 zł, wynagrodzenie doświadczonej pielęgniarki kształtuje się na poziomie 2500-3000 EURO. Wykształcenie polskich pielęgniarek zostało dostosowane do wymogów UE i spełnia wszystkie te standardy, polskie pielęgniarki spełniają te same wymogi, które dotyczą ich koleżanek z UE, jednak wynagrodzenie polskich pielęgniarek znacząco odbiega od zarobków w innych krajach UE. W ciągu 13 lat od akcesji Polski do UE

doprowadzono do ujednoczenia standardów kształcenia pielęgniarek i położnych, nie zniwelowano jednak w żaden sposób różnic w wynagrodzeniu. Niekorzystnie rysują się też znaczne rozbieżności pomiędzy wynagrodzeniem polskich pielęgniarek i lekarzy zatrudnionych w tych samym podmiotach leczniczych, przy wysokich kompetencjach osób w obu tych zawodach i ogromnej odpowiedzialności w wykonywanej pracy. Nie bez znaczenia są trudne warunki pracy pielęgniarek w Polsce, w szczególności obniżanie minimalnej liczby zatrudnianych pielęgniarek, co skutkuje pracą na granicy bezpieczeństwa zarówno pielęgniarek jak i pacjentów. Czynniki te powodują emigrację zarobkową polskich pielęgniarek do krajów UE i w konsekwencji braki kadrowe w polskich placówkach. Z danych rejestrowych Małopolskiej Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Krakowie wynika, że w ostatnich latach 1/3 liczby pielęgniarek, którym w danym roku stwierdzono prawo wykonywania zawodu, wystąpiła o wydanie zaświadczenia o kwalifikacjach do wykonywania zawodu w krajach UE i podjęła zatrudnienie za granicą.

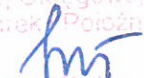
Rok	Liczba stwierdzonych pwz	Liczba wydanych zaświadczeń
2014	246	91
2015	320	94
2016	331	98

Wskaźnik zatrudnienia pielęgniarek na 1000 mieszkańców w 2016 roku wynosi:

Norwegia	Dania	Niemcy	Czechy	Węgry	Polska
16,89	15,52	13,14	7,93	6,41	5,24

Podsumowując, Małopolska Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Krakowie stoi na stanowisku, że proponowane zmiany w żaden sposób nie wpłyną na długofalową poprawę trudnej sytuacji w grupie zawodowej pielęgniarek w polskim systemie opieki zdrowotnej. Ratunkiem dla tej sytuacji jest uatrakcyjnienie tego zawodu dla polskich obywateli, przyciągnięcie ich do podjęcia kształcenia w tym zawodzie i zapewnienie następnie pracy w godziwych warunkach i za odpowiednim wynagrodzeniem, a także zatrzymanie emigracji zarobkowej polskich obywateli wykonujących już aktualnie zawody pielęgniarki i położnej. Nie znajduje uzasadnienia projekt finansowania cudzoziemcom kształcenia w Polsce, skoro pozostaje znaczny niewykorzystany polski kapitał pracowniczy. Zresztą z powodów opisanych wyżej nie sposób spodziewać się zatrzymania w Polsce pracowników ze wschodu na okres dłuższy, iż ewentualna umowa lojalnościowa. Poszukiwanie rozwiązania opisanego problemu powinno następować przy aktywnym udziale samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych.

Sekretarz
Małopolskiej Okręgowej Rady
Pielęgniarek i Położnych

Stanisław Łukasik

Przewodniczący
Małopolskiej Okręgowej Rady
Pielęgniarek i Położnych

Tadeusz Wadas

Stanowisko

Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych Regionu Małopolskiego

z dnia 9 maja 2017r.

w sprawie sprzeciwu wobec Stanowiska Rady Kierowników Wojewódzkich Podmiotów Leczniczych z dnia 18 kwietnia 2017r.

Skierowane do:

Ministra Zdrowia

Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych

Zarządu Krajowego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych

Wojewody Małopolskiego

Małopolskiego Forum Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego

Wicemarszałka Województwa Małopolskiego Wojciecha Kozaka

Zarząd Regionu Małopolskiego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych z oburzeniem przyjął informację o Stanowisku Rady Kierowników Wojewódzkich Podmiotów Leczniczych z Województwa Małopolskiego z dnia 18-04-2017r. w sprawie potrzeby uruchomienia formuły naboru do pracy w Polsce kadry pielęgniarek ze wschodu.

Stanowisko powyższe – skierowane drogą urzędową do Ministra Zdrowia - jest kompletnie niezrozumiałe.

Czy Pracodawcy w podmiotach leczniczych zamierzają lobbować za „zniesieniem” lub „poluzowaniem” wymogów prawnych jakich należy oczekiwać od cudzoziemców, którzy mieliby rozpocząć na terenie Rzeczypospolitej udzielanie świadczeń zdrowotnych w zawodzie pielęgniarki?

Czy wniosek ten w ogóle został przemyślany i oceniony pod kątem oceny bezpieczeństwa dla życia i zdrowia pacjentów?

Czy Pracodawcy formułujący to stanowisko – jak rozumiemy stanowisko największych Szpitali Województwa Małopolskiego – będą publicznie przyznawać się, że te największe i najbardziej specjalistyczne Szpitale w celu cięcia kosztów zamierzają zatrudniać w jakimś ekstraordynaryjnym trybie „tańszych” pracowników z Białorusi i Ukrainy? Jak to wpłynie na wizerunek Szpitala u pacjentów?

Przecież w chwili obecnej przepisy ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej w sposób bardzo precyzyjny regulują prawo do wykonywania tego zawodu na terenie Polski. W naszej ocenie prawo to – choć sformalizowane – jest bardzo szerokie. Prawo to – oprócz obywateli polskich – przysługuje również szeroko obywatelom państwa członkowskiego Unii Europejskiej po spełnieniu warunków określonych w art. 29 w/w ustawy.

Pracodawcy zapominają chyba o szerokiej definicji art. 3 pkt. 3 ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej, zgodnie z którą przez obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej - należy rozumieć obywateli :

- państw członkowskich Unii Europejskiej,
- państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
- Konfederacji Szwajcarskiej, a także:
  - a) członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1525, z 2015 r. poz. 1274 oraz z 2016 r. poz. 904),
  - b) obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn. zm.),
  - c) cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
  - d) cudzoziemców, którym nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej,
  - e) obywateli państw trzecich, którzy ubiegają się o przyjęcie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
  - f) obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celach innych niż wykonywanie pracy zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub prawem krajowym i mają prawo do wykonywania pracy oraz posiadają dokument pobytowy wydany zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającym jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm.), oraz obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu wykonywania pracy zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub prawem krajowym,
  - g) obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 151 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Dodatkowo nie ma żadnych przeszkód prawnych do zatrudnienia w zawodzie pielęgniarstwa także innych osób niż wyżej wymienione tj. cudzoziemców, po spełnieniu jednak warunków określonych w art. 35 o zawodach pielęgniarstwa i położnej.

Cudzoziemcowi może być przyznane prawo wykonywania zawodu na stałe albo na czas określony, jeżeli :

- 1) posiada zezwolenie na pobyt stały;
- 2) posiada urzędowe poświadczenie znajomości języka polskiego w mowie i piśmie w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu pielęgniarstwa lub położnej, wydane na podstawie ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. poz. 224 i 455 oraz z 2015 r. poz. 1132);
- 3) przedstawi zaświadczenie o wykonywaniu zawodu pielęgniarstwa lub położnej na podstawie przepisów obowiązujących w państwie, w którym dotychczas wykonywał zawód;
- 4) przedstawi zaświadczenie odpowiedniego organu państwa, którego jest obywatelem, że nie został pozbawiony prawa wykonywania zawodu lub prawo to nie zostało zawieszono i nie toczy się

przeciwko niemu postępowanie w sprawie pozbawienia lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu;

5) posiada świadectwo ukończenia szkoły pielęgniarstwa lub szkoły położnych bądź uzyskane w innym państwie świadectwo uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne ze świadectwem ukończenia takiej szkoły, zgodnie z odrębnymi przepisami, pod warunkiem że spełnia minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach prawa Unii Europejskiej;

6) ma pełną zdolność do czynności prawnych;

7) jego stan zdrowia pozwala na wykonywanie zawodu pielęgniarstwa lub wykonywanie zawodu położnej;

8) odbył 6-miesięczny staż adaptacyjny we wskazanym podmiocie leczniczym;

9) wykazuje nienaganną postawę etyczną.

W ocenie Regionu Małopolskiego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych, każdy z w/w dziewięciu warunków jakie są stawiane do spełnienia cudzoziemcowi jest właściwy i konieczny. Przypominamy, że zawody pielęgniarstwa i położnej są samodzielnymi zawodami medycznymi, zawodami wymagającymi posiadania odpowiednich kwalifikacji, przygotowania i doświadczenia, zawodami wymagającymi ciągłego doskonalenia się w trakcie pracy zawodowej.

Pracodawcy zapomnieli chyba, że na podstawie art. 17 Konstytucji RP zawód pielęgniarstwa i położnej to zawody zaufania publicznego, ponieważ na podstawie odrębnej ustawy utworzony został samorząd zawodowy pielęgniarstwa i położnych, reprezentujący je jako osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujący pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. O randze tego zawodu świadczy zapis art. 11 ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej nakładający na pielęgniarstwa i położne obowiązek wykonywania zawodu, z należytą starannością, zgodnie z zasadami etyki zawodowej, poszanowaniem praw pacjenta, dbałością o jego bezpieczeństwo, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej oraz pośrednictwo systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

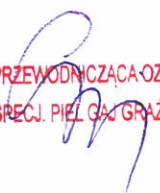
Ustawodawca zdecydował się - z uwagi na doniosłość i odpowiedzialność pracy pielęgniarstwa i położnych - zrównać je w ochronie przy wykonywaniu zawodu z ochroną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. poz. 553, z późn. zm.).

W tych warunkach żądanie od Ministra Zdrowia likwidacji lub ograniczenia wymogów w zakresie zatrudnienia cudzoziemców (z Białorusi i z Ukrainy) w naszej ocenie nie ma na celu dobra pacjentów, a jedynie redukcję kosztów po stronie Szpitali Wojewódzkich. Na terenie Polski istnieje wystarczająca liczba osób posiadająca uprawnienia do wykonywania zawodu pielęgniarstwa, a Pracodawcy winni jedynie stworzyć w Szpitalach godne warunki pracy i płacy, aby zachęcić te osoby do jej podjęcia. Oczywiście Pracodawcy mają również szerokie możliwości pozyskania na rynku Unii Europejskiej pracowników gotowych do podjęcia pracy w zawodzie pielęgniarstwa, w tym także naszych obywateli pracujących masowo w innych państwach Unii Europejskiej, trzeba jedynie stworzyć im zachęty – głównie finansowe – do powrotu z emigracji, bądź chęci przesiedlenia się na teren RP.

Poza tym działania związane z ułatwieniem potwierdzenia przez pielęgniarstwa z Białorusi lub Ukrainy prawa do wykonywania zawodu w Polsce są krótkowzroczne. Przecież z chwilą potwierdzenia tego

prawa w Polsce otworzy się przed nimi możliwość swobodnego zatrudnienia w innych państwach Unii Europejskiej, z czego skwapliwie skorzystają, jeżeli dysproporcje płacy będą nadal tak duże.

Mając powyższe na uwadze apelujemy do Pana Ministra, aby w żadnym wypadku nie ulegał sugestiom zawartym w komentowanym Stanowisku Rady Kierowników Wojewódzkich Podmiotów Leczniczych Województwa Małopolskiego, bowiem działanie to jest nakierowane tylko i wyłącznie na obniżenie kosztów związanych z zatrudnieniem, a jednocześnie wprost będzie narażało pacjentów na zwiększenie zagrożenia związanego z nieprawidłowym wykonywaniem zawodu pielęgniarki.

PRZEWODNICZĄCA OZZPIP
SPECJ. PIEL. GAG GRAZYNA